

SaferInternet4Kids.gr

www

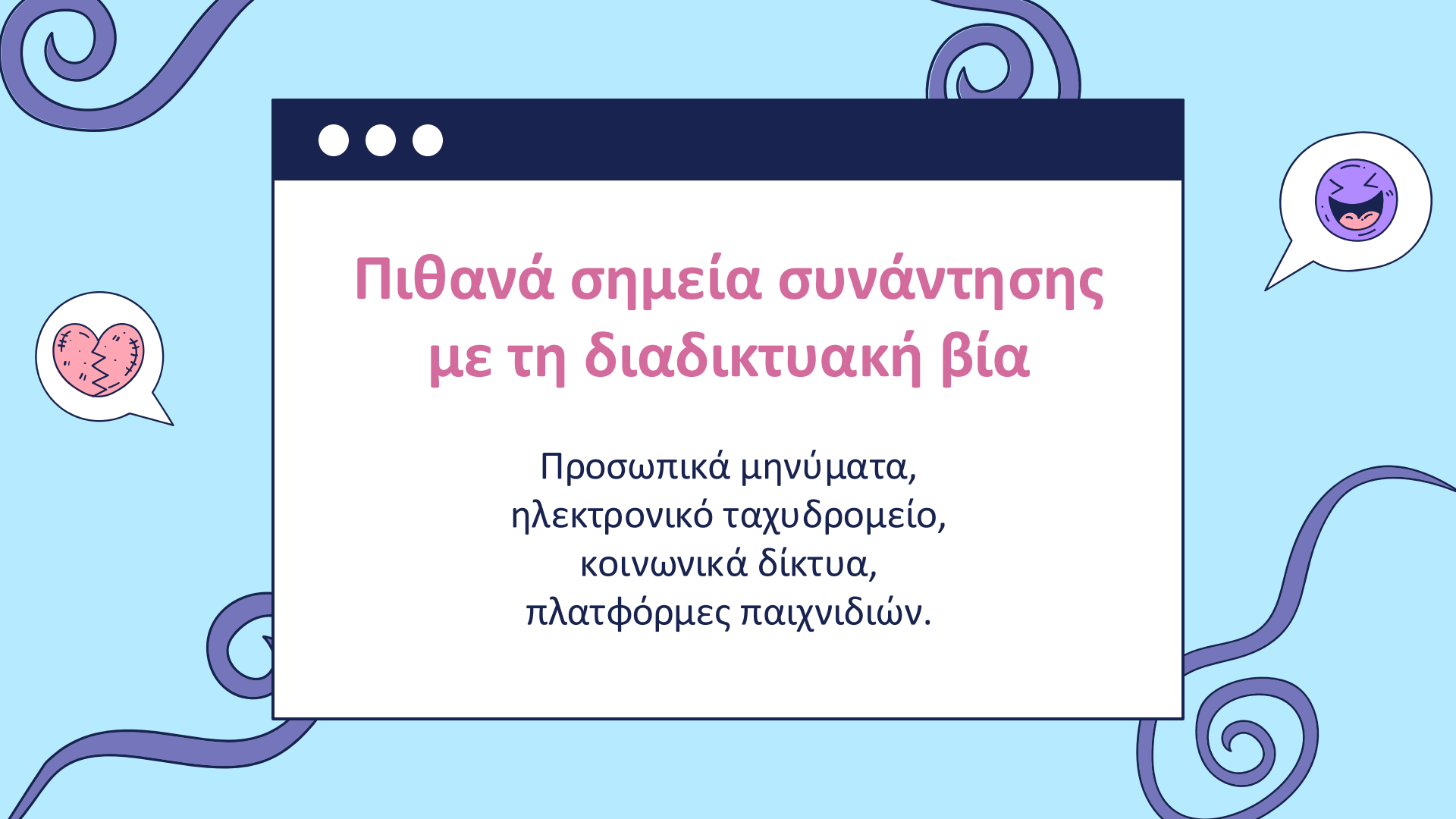
ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΒΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Οποιαδήποτε διαδικτυακή συμπεριφορά άλλων μας κάνει να νιώθουμε φόβο, αμηχανία, προσβολή, υποτίμηση, μας στεναχωρεί ή μας πληγώνει.

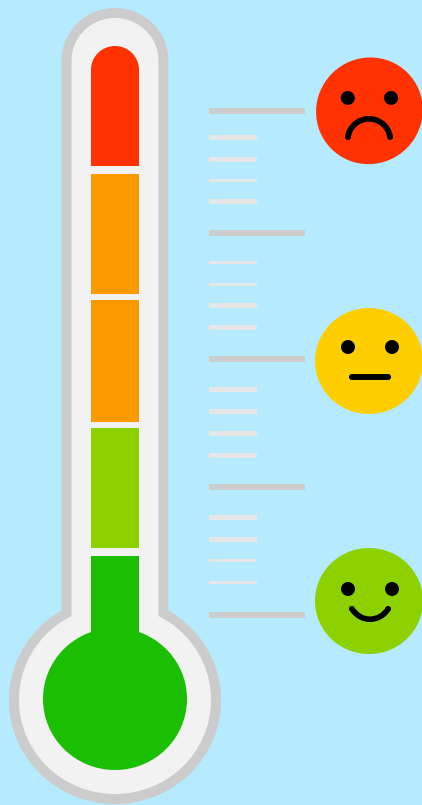
Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πιθανά σημεία συνάντησης με τη διαδικτυακή βία

Προσωπικά μηνύματα,
ηλεκτρονικό ταχυδρομείο,
κοινωνικά δίκτυα,
πλατφόρμες παιχνιδιών.

Αποδεκτό ή Μη Αποδεκτό;

Εκφοβισμός: Όταν κάποιος πληγώνεται, φοβάται, υποφέρει και αυτό γίνεται συχνά. Υπάρχει σαφής πρόθεση να προκληθεί σωματική/ψυχική ζημιά.

Κοροϊδίες: Όταν κάποιος δεν περνάει καλά, γιατί κάτι τον έχει στεναχωρήσει. Αυτό φυσικά μπορεί και να το κρύψει.

Πειράγματα: Όταν όλοι στην παρέα διασκεδάζουν με πειράγματα που ανταλλάσσουν.

Διαδικτυακή βία vs βία στη φυσική ζωή

«Κάθε εκφοβισμός πονάει, είτε πρόσωπο-με-
πρόσωπο είτε μέσω της τεχνολογίας»

Χρήστος ετών 14.

- Υπάρχουν πολλά κοινά σημεία, αλλά και πολλές σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις δύο αυτές μορφές κακοποίησης.
- Η απόσταση, η ανωνυμία, οι άπειρες δυνατότητες και η δυσκολία εντοπισμού του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά του, που τον διαφοροποιούν από τη βία στη φυσική ζωή.
- Ποια άλλα μπορείτε να σκεφτείτε εσείς;

Διαδικτυακή βία vs βία στη φυσική ζωή

- Η διαδικτυακή βία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βία στη φυσική ζωή. Πολλές φορές συνυπάρχουν, άλλες φορές ξεκινάει από τη μία μορφή και συνεχίζεται στην άλλη (παράδειγμα: διαδικτυακές απειλές για σωματική βία).
- Αποτελούν παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεωρούνται ποινικά αδικήματα.

Κύριες μορφές

1

Διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying)

(αποστολή ανήθικων μηνυμάτων, αποκλεισμός ατόμων από εφαρμογές συνομιλιών, με σκοπό τον εκφοβισμό του ατόμου)

2

Ρητορική μίσους

(εκφράζει μίσος ή ενθαρρύνει βία απέναντι σε ένα άτομο ή μια ομάδα με βάση χαρακτηριστικά όπως το φύλο, την καταγωγή, τη θρησκεία, την αναπηρία ή το σεξουαλικό προσανατολισμό)

3

Διαδικτυακή παρενόχληση

(σε περίπτωση που ο κακοποιητής είναι ενήλικας)

4

Διαδικτυακή σεξουαλική παρενόχληση

(κάθε λεκτική ή μη λεκτική συμπεριφορά που εκθέτει το άτομο σε σεξουαλικό περιεχόμενο ή επιδιώκει σεξουαλική σχέση μαζί του χωρίς τη συναίνεση του)

Κύριες μορφές

5

Διαδικτυακός σεξουαλικός εκβιασμός

(ο δράστης εξαπατά ή εξαναγκάζει το θύμα να μοιραστεί προσωπικές φωτογραφίες ή βίντεο και στη συνέχεια απειλεί να δημοσιοποιήσει το υλικό, αν το θύμα δεν τον πληρώσει ή αν δεν δεχτεί να στείλει περισσότερες φωτογραφίες ή βίντεο)

6

Διαδικτυακή αποπλάνηση

(grooming - συμβαίνει όταν ένας ενήλικας επιδιώκει επικοινωνία μέσω του διαδικτύου με ένα παιδί ή έφηβο με σκοπό τη σεξουαλική σχέση)

7

Μη συναινετικός διαμοιρασμός προσωπικών εικόνων (revenge porn)

(κάθε λεκτική ή μη λεκτική συμπεριφορά που εκθέτει το άτομο σε σεξουαλικό περιεχόμενο ή επιδιώκει σεξουαλική σχέση μαζί του χωρίς τη συναίνεση του)

Σωστό ή Λάθος

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
Η συμπεριφορά μας στο διαδίκτυο μπορεί να είναι διαφορετική από την πραγματική ζωή.	★	
Η απόσταση του διαδικτύου μας προστατεύει από απειλές και βία.		★
Το ότι μπορούμε να κρύψουμε την ταυτότητα μας στο διαδίκτυο μας δίνει το δικαίωμα να λέμε ότι θέλουμε.		★
Το να σχολιάσω τα άσχημα γυαλιά που φοράει η φίλη μου κάτω από τη φωτογραφία της στο Instagram δεν ήταν αστείο τελικά.	★	
Σιγά μη ζητήσω και την άδεια του κολλητού μου για να στείλω τη φωτογραφία του στην ομαδική της τάξης.		★
Τα likes και τα views των stories που ανεβάζουμε δείχνουν ξεκάθαρα πόσο δημοφιλείς είμαστε.		★

Διαδικτυακός εκφοβισμός

- Συμβαίνει όταν κάποιος κακόβουλος παρενοχλεί ένα άτομο μέσω οποιασδήποτε πράξης εκφοβισμού, επιθετικότητας, τρομοκρατικής ή αυταρχικής συμπεριφοράς με τη χρήση της τεχνολογίας.
- Ο διαδικτυακός εκφοβισμός περιλαμβάνει καταστάσεις όπως η αποστολή ανήθικων μηνυμάτων, ο αποκλεισμός ατόμων από εφαρμογές συνομιλιών, το hacking ενός ξένου λογαριασμού, η δημοσίευση ενοχλητικών φωτογραφιών, η διάδοση προσβλητικών φημών κ.α.

Τι πρέπει να ξέρουμε

- Οι θύτες χρησιμοποιούν την απόσταση του διαδικτύου γιατί τους επιτρέπει να αποκρύψουν την πραγματική τους ταυτότητα χρησιμοποιώντας κάποιο ψεύτικο όνομα και δεν ελέγχονται επαρκώς από κανέναν.
- Οι θύτες παρενοχλούν τα θύματά τους για την εμφάνισή τους, τις σεξουαλικές προτιμήσεις τους, τη σχολική τους επίδοση, την οικονομική τους κατάσταση, το φύλο, την εθνικότητα, το χρώμα, τη θρησκεία, την καταγωγή καθώς και για τις ασθένειες ή τις αναπηρίες που μπορεί να έχουν.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Επανάληψη και κακόβουλη πρόθεση: Όταν μια προσωπική επίθεση στο διαδίκτυο επαναλαμβάνεται, δείχνει ότι γίνεται σκόπιμα και με κακόβουλη πρόθεση.

Μορφές Διαδικτυακού Εκφοβισμού

- ✓ Δημόσια ανάρτηση, αποστολή ή προώθηση προσωπικών ή ιδιωτικών πληροφοριών και εικόνων
- ✓ **Trolling** – περιλαμβάνει ιδιαίτερα βλαβερά μηνύματα που δημοσιεύονται για να προκαλέσουν αναστάτωση (συνήθως έχουν στόχο διασημότητες, αθλητικές προσωπικότητες, κ.α.)
- ✓ **Roasting** – μια ομάδα ανθρώπων κάνει συμμορία εναντίον ενός ατόμου και δημοσιεύει προσβλητικό περιεχόμενο μέχρι το θύμα να «σπάσει».
- ✓ **Flaming** – Το flaming είναι η εκ προθέσεως αποστολή εριστικών μηνυμάτων με στόχο την πρόκληση μίας αντιπαράθεσης στο διαδίκτυο.

Μορφές Διαδικτυακού Εκφοβισμού

- ✓ Αποστολή **απειλητικών μηνυμάτων** με σκοπό τον εκφοβισμό
- ✓ **Παρενόχληση ή καταδίωξη** – η επαναλαμβανόμενη αποστολή ανεπιθύμητων μηνυμάτων σε ένα άτομο ή σε μια ομάδα, παρακολουθώντας τις κινήσεις τους
- ✓ **Εξύβριση / δυσφήμιση** – π.χ. «slut-shaming», όπου ένα άτομο δέχεται επίθεση μέσω διαδικτύου για μια συμπεριφορά που κάποιος θεώρησε μη αποδεκτή.
- ✓ **Απόρριψη / αποκλεισμός**
- ✓ **Κλοπή ταυτότητας / μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και πλαστοπροσωπία**

●●● Προτάσεις Βίντεο

<https://www.youtube.com/watch?v=KZOQ37e1TzA&t=61s>

<https://www.youtube.com/watch?v=CUEcUlsfWKM>

<https://www.youtube.com/watch?v=kS1cnSWT4Hw>

<https://www.youtube.com/watch?v=QvUOVVWSo8w>

Προειδοποιητικά σημάδια εκφοβισμού

01

Να παραπονιούνται ότι άλλα παιδιά ή μια ομάδα παιδιών δεν τους συμπαθούν.

02

Χαμηλή αυτοεκτίμηση. Αισθάνονται ότι δεν είναι τόσο καλοί όσο οι άλλοι.

03

Δεν θέλουν να πηγαίνουν στο σχολείο ή να εκτελούν άλλες δραστηριότητες.

04

Περνούν πολύ χρόνο στον υπολογιστή ή δεν αποχωρίζονται το κινητό τους.

05

Να είναι μυστικοπαθείς σχετικά με τις διαδικτυακές τους δραστηριότητες.

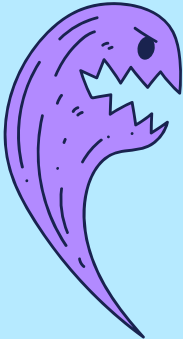
06

Αναστατώνονται μόλις ακουστεί ο ήχος εισερχόμενου μηνύματος με αγωνία.

Συνέπειες του διαδικτυακού εκφοβισμού

- ✓ χαμηλή αυτοεκτίμηση,
- ✓ κατάθλιψη,
- ✓ άγχος,
- ✓ οικογενειακά προβλήματα,
- ✓ ακαδημαϊκές δυσκολίες,
- ✓ εγκληματικότητα,
- ✓ σχολική βία,
- ✓ αυτοκτονικές τάσεις,
- ✓ σκέψεις και απόπειρες αυτοκτονίας.

Πάνω από το 60% των μαθητών που βίωσαν διαδικτυακό εκφοβισμό δήλωσαν ότι επηρέασε σοβαρά τη γνωστική ικανότητά τους και μείωσε την αίσθηση ασφάλειας τους στο σχολείο, ενώ το 10% δήλωσε ότι έκαναν κοπάνα από το σχολείο τουλάχιστον μία φορά μέσα στο προηγούμενο έτος εξαιτίας του διαδικτυακού εκφοβισμού.

(<https://cyberbullying.org/Cyberbullying-Identification-Prevention-Response-2023.pdf>)

Πόσο συχνά συμβαίνει;

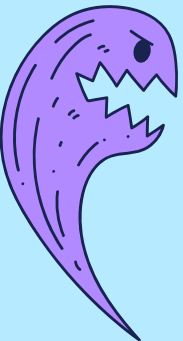
Συμβαίνει πολύ πιο συχνά από όσο νομίζουμε.

Σε έρευνα του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2021-2022, σε δείγμα 5.000 παιδιών, ηλικίας 12-18 ετών, αποκαλύφθηκε ότι:

- 1 στα 4 παιδιά έχει λάβει προσωπικές φωτογραφίες άλλων και έχει δεχτεί διαδικτυακή παρενόχληση ενώ
- 1 στα 2 συνομιλεί με αγνώστους και κάνει φίλους μέσω διαδικτύου.
- 1 στα 4 παιδιά έχει συναντήσει μισαλλόδοξο λόγο στο διαδίκτυο και
- 1 στα 10 παιδιά έχει πέσει θύμα διαδικτυακής απάτης.

(<https://saferinternet4kids.gr/ereynes/ereuna21-22/>)

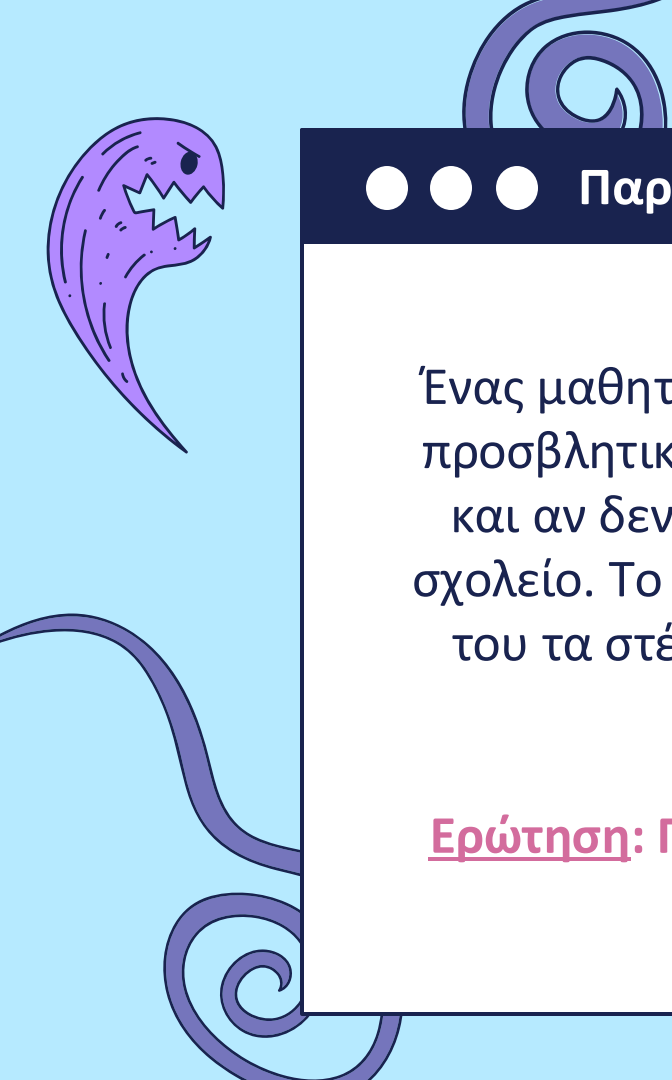

● ● ● Παραδείγματα διαδικτυακού εκφοβισμού

Μια σχολική ιστοσελίδα γεμίζει παράνομα από ανακοινώσεις με άσχημα σχόλια για κάποιο συγκεκριμένο μαθητή. Οι φήμες που διαδίδονται δεν είναι αληθινές αλλά οι μαθητές τις βλέπουν και τις πιστεύουν. Έτσι οι συμμαθητές του τον απομονώνουν.

Ερώτηση: Πώς ονομάζεται αυτή η μορφή διαδικτυακής βίας;

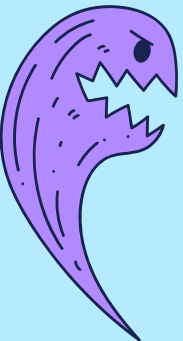

● ● ● Παραδείγματα διαδικτυακού εκφοβισμού

Ένας μαθητής βομβαρδίζεται από απειλητικά ή προσβλητικά μηνύματα στο προφίλ του ακόμη και αν δεν υπάρχει άμεση παρενόχληση στο σχολείο. Το θύμα δεν έχει ιδέα ποιος μπορεί να του τα στέλνει και αρχίζει να αισθάνεται ότι όλοι είναι εναντίον του.

Ερώτηση: Ποια θα είναι η πρώτη του κίνηση;

● ● ● Παραδείγματα διαδικτυακού εκφοβισμού

Ένα άσχημο ψεύτικο προφίλ ανεβαίνει σε κάποιο από τα κοινωνικά δίκτυα χρησιμοποιώντας το πραγματικό όνομα ενός μαθητή, τη φωτογραφία του και πληροφορίες επαφής. Αυτός ο μαθητής αρχίζει να λαμβάνει μηνύματα από αγνώστους που νομίζουν ότι το προφίλ του είναι πραγματικό. Μερικά από τα μηνύματα είναι άσχημα, άλλα είναι προσβλητικά.

Ερώτηση: Που μπορεί να απευθυνθεί ο μαθητής;

Για να προλάβουμε το διαδικτυακό εκφοβισμό

- **Ρυθμίζω το απόρρητο** στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στα οποία έχω λογαριασμό, επιλέγοντας αυστηρά το ποιος μπορεί να βλέπει τις δημοσιεύσεις μου.
- **Δεν δημοσιοποιώ πληροφορίες** με τις οποίες θα μπορούσε κάποιος να με εντοπίσει στον πραγματικό κόσμο, όπως τον τόπο διαμονής μου, σε ποιο σχολείο πηγαίνω, κάποια φωτογραφία στην οποία φαίνεται το σχολείο μου ή το σπίτι μου, σε ποια μέρη συχνάζω κ.α.

Για να προλάβουμε το διαδικτυακό εκφοβισμό

- Δεν αποδέχομαι αιτήματα φιλίας από αγνώστους.
- Προστατεύω τους κωδικούς μου από τρίτους.
- Εάν αισθανθώ άσχημα κατά τη διάρκεια κάποιας διαδικτυακής συνομιλίας, βγαίνω αμέσως από τον ιστόχωρο ή διακόπτω αμέσως τη συζήτηση.
- Δεν «ανεβάζω» φωτογραφίες που αφορούν τρίτα πρόσωπα στο διαδίκτυο!
- Διαβάζω και ενημερώνομαι σχετικά με το διαδικτυακό εκφοβισμό.

Αν δεν τον προλάβουμε...

- ✓ **Συγκεντρώνουμε αποδείξεις** του διαδικτυακού εκφοβισμού (screenshots, μηνύματα, emails, συνομιλίες).
- ✓ **Μπλοκάρουμε** το άτομο που μας στέλνει τα επιθετικά μηνύματα.
- ✓ Οι θύτες επιδιώκουν την αντίδραση από μέρους του θύματος, προκειμένου να συνεχίσουν τον εκφοβισμό. **Διακόπτοντας άμεσα την επικοινωνία** μαζί τους, δεν τους επιτρέπεις να σε θυματοποιήσουν.

Αν δεν τον προλάβουμε...

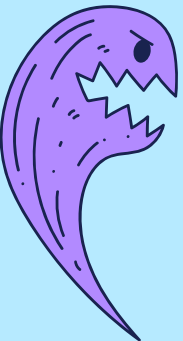
- ✓ **Μιλάμε σε κάποιον ενήλικα** που εμπιστευόμαστε (γονείς, καθηγητές, κ.α.)
- ✓ Επικοινωνούμε με τη **Γραμμή Βοήθειας Help-line** για τη Διαδικτυακή Βία του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου (τηλ.210-6007686, info@helpline.gr, www.helpline.gr) ή τη **Γραμμή Καταγγελιών SafeLine** (www.safeline.gr), διατηρώντας την ανωνυμία μας αν το επιθυμούμε.

Προσέχουμε και τους φίλους μας

- ✓ Εάν δούμε ότι κάποιος φίλος, γνωστός, ή συμμαθητής μας, είναι θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού, μπορούμε να του προτείνουμε τρόπους διαχείρισης. Να του πούμε ότι δε φταίει εκείνος, και ότι όλοι θα μπορούσαν να βρεθούν στη θέση του. **Η υποστήριξη σου είναι πιο σημαντική από όσο νομίζεις!**
- ✓ Δεν προωθούμε μηνύματα ή εικόνες και φωτογραφίες που θα μπορούσαν να πληγώσουν τα συναισθήματα κάποιου.

*Έχουμε στο μυαλό μας ότι, εάν κάποιος μας στείλει
ένα κακοποιητικό μήνυμα και το προωθήσουμε ή
γελάσουμε με αυτό, στην ουσία γινόμαστε και
εμείς μέρος του εκφοβισμού*

Βάλτε τον εαυτό σας στη θέση του θύματος. Αν
σας έσπρωχναν, σας κορόιδευαν, σας
κουτσομπόλευαν, σας κορόιδευαν ή σας
αγνοούσαν επίτηδες, δε θα θέλατε κάποιον να σας
βοηθήσει;

Αν μάθουμε ότι κάποιος φίλος μας ασκεί διαδικτυακό εκφοβισμό μπορούμε...

Να τον προσεγγίσουμε με πρόθεση να βοηθήσουμε και όχι να κατηγορήσουμε.

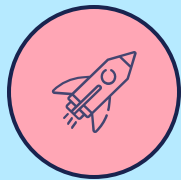
Να του προτείνουμε να μιλήσει ανώνυμα με κάποια τηλεφωνική γραμμή υποστήριξης ή σε κάποιον ειδικό.

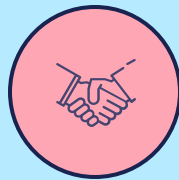
Να ρωτήσουμε πως θα ένιωθε αν του έκαναν κάτι αντίστοιχο.

Να του υπενθυμίσουμε ότι δεν είναι απόδειξη δύναμης η πρόκληση πόνου.

Να τον προτρέψουμε να σταματήσει.

Ως τελική λύση, να **μιλήσουμε εμείς σε κάποιον ενήλικα** για ότι γνωρίζουμε.

Για όποιον βιώνει διαδικτυακό εκφοβισμό

- ✓ Πρέπει πάντα **να θυμάσαι ότι δε φταις εσύ** για ότι σου συμβαίνει!!!
- ✓ **Δεν αποτελεί σημάδι αδυναμίας** η ανάγκη σου για βοήθεια από φίλους, γονείς, ειδικούς. Μη φοβηθείς να τη ζητήσεις!!
- ✓ **Ο σκοπός του εκφοβιστή είναι να σε τρομάξει** και να σε αποδυναμώσει, απομονώνοντάς σε από το υποστηρικτικό περιβάλλον σου. Μην το επιτρέψεις. Μίλα!

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

- 11188 – Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος
- 2106007686 – Helpline SaferInternet4Kids
- <https://www.safeline.gr>

References

https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/child-maltreatment/online-violence-final.pdf?sfvrsn=d8d2053f_2&download=true

<https://saferinternet4kids.gr/ereynes/ereuna21-22/>

<https://cyberbullying.org/Cyberbullying-Identification-Prevention-Response-2023.pdf>

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

SaferInternet4Kids.gr

www

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.saferinternet4kids.gr

help
saferinternet **line**
210 6007686

www.help-line.gr

Γραμμή βοήθειας

safe**L****ne**.gr

www.safeline.gr

Γραμμή παράνομου περιεχομένου

INHOPE

ins@fe

www.inhope.org
www.betterinternetforkids.eu

ITE

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

www.forth.gr

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης